

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr. 1
la Hotărârea Consiliului INJ
nr. 16/2 din 29 august 2025*

CURRICULUMUL STAGIULUI DE PRACTICĂ *(pentru candidații la funcția de judecător)*

AUTORI:

Ion CHIRTOACA,
judecător, Judecătoria Chișinău,
formator INJ

_____ **AVIZAT**

Șefa Direcției instruire și cercetare,
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2025

I. INTRODUCERE

Curriculumul stagiului de practică pentru audienții candidații la funcția de judecător stabilește scopul, condițiile, modul de organizare și desfășurare a stagiului de practică, și este elaborat în conformitate cu prevederile art. 24 din Legea privind Institutul Național al Justiției, Capitolul III din Statutul Institutului Național al Justiției și Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea stagiului de practică al audienților Institutului Național al Justiției care candidează la funcții de judecător și de procuror.

II. OBIECTIVE PRINCIPALE

Obiectivele stagiului de practică sunt:

- consolidarea și aprofundarea cunoștințelor teoretice, dezvoltarea abilităților și capacităților formate în cadrul instruirii inițiale;
- cunoașterea normelor de conduită profesională și a valorilor specifice profesiei;
- cunoașterea sistemului administrativ, a specificului activității instituțiilor în cadrul cărora se desfășoară stagiul de practică și a actelor normative care reglementează activitatea acestora;
- utilizarea instrumentelor manageriale pentru monitorizarea și realizarea flexibilă a activităților practice;
- colaborarea cu toate persoanele implicate în activitatea profesională;
- formarea aptitudinilor profesionale necesare pentru exercitarea profesiei de judecător;
- formarea deprinderilor de întocmire și de redactare a actelor procedurale emise de judecători;
- utilizarea în cadrul activității procesuale a argumentelor logico-juridice fundamentate pe interpretarea legislației Republicii Moldova, pe jurisprudența Curții Constituționale, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, acte internaționale.

III. DESFĂȘURAREA STAGIULUI DE PRACTICĂ

Stagiul de practică durează 25 de săptămâni, în perioada 8 septembrie 2025 – 6 martie 2026.

Nr. d/o	Etapele derulării stagiilor de practică	Perioada
1.	Stagiul de practică la organele de urmărire penală – 2 săptămâni	8-19 septembrie 2025
2.	Stagiul de practică la procuratură – 2 săptămâni	22 septembrie - 3 octombrie 2025
3.	Stagiul de practică la judecătoria – 21 de săptămâni	6 octombrie 2025 - 6 martie 2026
4.	Vacanța de Crăciun	31 decembrie 2025 - 8 ianuarie 2026
5.	Evaluarea finală a stagiului de practică	Examen oral (de absolvire)

2.1. Stagiul de practică la organele de urmărire penală ale Inspectoratului General de Poliție a Ministerului Afacerilor Interne (2 săptămâni)

Obiective specifice:

- cunoașterea specificului activității organelor de urmărire penală și a actelor normative care reglementează activitatea acestor instituții;

- inițierea în activitățile procesuale efectuate de ofițerii de urmărire penală;
- familiarizarea cu domeniile de competențe specifice ale poliției, în special în sfera prevenirii și combaterii criminalității, precum și a menținerii ordinii publice;
- familiarizarea cu interacțiunea dintre organele de urmărire penală, procuratură și instanțele de judecată.

Conținuturi

Pe parcursul stagiului de practică, audienții-stagiari urmează să-și aprofundeze cunoștințele, să obțină competențe cognitive și aplicative la următoarele compartimente:

- sistemul și competența organului de urmărire penală;
- conducătorul organului de urmărire penală și atribuțiile lui;
- organizarea activității organului de urmărire penală și atribuțiile lui;
- relațiile procesuale dintre procuror și ofițerul de urmărire penală;
- subordonarea ofițerului de urmărire penală și interzicerea imixtiunii în activitatea de urmărire penală;
- statutul ofițerului de urmărire penală și atribuțiile lui;
- independența ofițerului de urmărire penală, subordonarea procesuală a acestuia față de conducătorul organului de urmărire penală și procuror, precum și interzicerea imixtiunii în activitatea de urmărire penală;
- modul de înregistrare și examinare a cererilor/plângerilor cetățenilor;
- ordinea de înregistrare a sesizărilor despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea unei infracțiuni prevăzute de Codul penal;
- acțiunile procesuale care pot fi efectuate din momentul sesizării sau autosesizării organului competent până la pornirea urmăririi penale;
- modul de întocmire a ordonanței de începere a urmăririi penale, precum și a raportului cu propunerea de neîncepere a urmăririi penale și clasare a procesului;
- specificul desfășurării nemijlocite a urmăririi penale pe diferite categorii de infracțiuni;
- analiza coroborată a materialelor cauzei penale, pregătirea, întocmirea și prezentarea raportului cu propunerea de a pune persoana sub învinuire procurorului conducător al urmăririi penale;
- participarea la acțiunile de urmărire penală realizate de ofițerii de urmărire penală;
- remiterea cauzei procurorului cu propunerea (raportul) de terminare a urmăririi penale;
- modul și condițiile de răspundere a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de către organele de urmărire penală.

Acte normative recomandate:

1. Codul Penal, adoptat prin Legea nr. 985-XV din 18.04.2002;
2. Codul de Procedură Penală, adoptat prin Legea nr. 122-XV din 14.03.2003;
3. Codul Contravențional, adoptat prin Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008;
4. Codul de Executare, adoptat la 24.12.2004;
5. Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nr. 288 din 16.12.2016;
6. Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, nr. 320 din 27.12.2012
7. Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59 din 29.03.2012;
8. Legea privind modul de aplicare a forței fizice a mijloacelor speciale și a armelor de foc, nr. 218 din 19.10.2012;
9. Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală nr. 333-XVI din 10.11.2006;
10. Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XVIII din 25.02.1998;
11. Hotărârea Guvernului nr. 502 din 09.07.2013 cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al polițistului;
12. Hotărârea Guvernului nr. 283 din 24.04.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.

2.2 Stagiul de practică la procuratură (2 săptămâni)

Obiective specifice:

- cunoașterea activităților specifice, de ordin administrativ și procesual, desfășurate de către procurori;
- familiarizarea cu funcțiile organelor procuraturii care vizează domeniile specifice de activitate;
- inițierea în activitățile de conducere și efectuare nemijlocită a urmăririi penale de către procuror, reprezentarea învinuirii în instanța de judecată;
- înțelegerea modului de interacțiune a procurorului cu ofițerul de urmărire penală și instanța de judecată.

Conținuturi:

Pe parcursul stagiului de practică în cadrul procuraturilor, audienții-stagiari urmează să-și aprofundeze cunoștințele la următoarele compartimente:

- sistemul organelor procuraturii, organizarea și funcționarea acestora;
- subdiviziunile auxiliare ale procuraturii, reguli generale privind ținerea lucrărilor de secretariat, statistică și arhivă;
- inițierea în activitățile de lucru cu petițiile și adresările cetățenilor, a demersurilor organizațiilor obștești sau de stat;
- inițierea în activitatea de conducere și exercitare a urmăririi penale;
- asistarea, după caz, la exercitarea acțiunilor de urmărire penală de către procuror;
- inițierea în activitățile procesuale desfășurate de procuror în calitate de acuzator de stat în cadrul reprezentării învinuirii în primă instanță;
- familiarizarea cu modul de examinare a plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale organelor care exercită activitatea specială de investigații;
- activitatea privind reprezentarea intereselor generale ale societății și apărării ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor;
- familiarizarea cu modul de întocmire a rechizitoriului, de înmânare a acestuia învinuitului și de transmitere a dosarului în instanța de judecată;
- rolul procurorului la intentarea și susținerea acțiunilor civile, precum și de pornire, desfășurare și examinare a cauzelor contravenționale.

Actele normative recomandate:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994;
2. Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122–XV din 14.03.2003;
3. Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225-XV din 30.05.2003;
4. Codul contravențional, adoptat prin Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008;
5. Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016, în vigoare din 01.08.2016;
6. Legea cu privire la procuraturile specializate, nr. 159 din 07.07.2016;
7. Legea cu privire la secretul de stat nr. 245-XVI din 27.11.2008;
8. Ordinul privind aprobarea Regulamentului Procuraturii din 03.05.2022 nr. 33/3;
9. Instrucțiunea privind ținerea lucrărilor de secretariat și arhivă în procuraturile teritoriale și specializate, aprobate prin ordinul Procurorului General nr. 321/9 din 24.12.2004;
10. Regulamentul cu privire la evidența adresărilor parvenite în Procuratură, aprobat prin ordinul Procurorului General nr. 31/28 din 24.10.2016;
11. Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27.05.2016.

2.3. Stagiul de practică la judecătorie (21 de săptămâni)

Obiective specifice:

- cunoașterea activităților specifice, de ordin administrativ și procesual, desfășurate de către judecători;
- cunoașterea sistemului administrativ al instanței de judecată;
- familiarizarea cu modalitățile de primire a cererilor și de înregistrare a dosarelor, precum și de inițiere în procedura de repartizare aleatorie a dosarelor;
- inițierea în activitățile de efectuare nemijlocită a justiției;
- cunoașterea procesului și a limitelor de interacțiune a judecătorului cu participanții la proces;
- asistarea/participarea la acțiunile/activitățile de desfășurare a justiției.

Conținuturi:

Aspecte ale organizării judecătorești

Audientul-stagiar va căpăta cunoștințe practice privind:

- administrarea instanțelor judecătorești;
- activitatea Secretariatului instanțelor judecătorești;
- activitatea subdiviziunilor grefei secretariatului instanței judecătorești (ale grefierilor, asistenților judiciari, subdiviziunilor pentru generalizarea statisticii judiciare, pentru analiza, sistematizarea și unificarea practicii judiciare, pentru documentarea și asigurarea procesului judiciar).

Audientul stagiar, în perioada de inițiere, se va familiariza cu:

- administrarea instanțelor judecătorești;
- structura secretariatului instanței judecătorești;
- atribuțiile și organizarea activității grefierilor și a asistenților judiciari cu privire la desfășurarea justiției, în corelare cu subdiviziunile structurale ale secretariatului și cu judecătorii instanței judecătorești;
- activitatea de pregătire și prezentare a informației statistice referitoare la cauzele examinate (civile, comerciale, de contencios administrativ, contravenționale și penale);
- activitatea de analiză, sistematizare și unificare a practicii judiciare, precum și de analiză a statisticii judiciare pe anumite categorii de cauze;
- utilizarea corectă a sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată;
- gestionarea electronică a dosarelor conform Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD);
- utilizarea corectă a aplicației e-Dosar Judiciar, parte componentă a PIGD;
- procedura de repartizare repetată a dosarelor;
- modalitatea de transmitere a dosarului către judecător spre examinare;
- alte aspecte.

Activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătorii

Audientul-stagiar se va familiariza cu:

- regulile generale de organizare a lucrărilor de secretariat în judecătorii;
- organizarea lucrărilor de evidență și documentare procesuală în judecătorii;
- înregistrarea petițiilor și a corespondenței;
- supravegherea termenelor de examinare a petițiilor;
- înregistrarea/reguli de evidență a materialelor, cererilor și a dosarelor civile, penale și contravenționale;
- lucrările de evidență și documentare procesuală în cadrul pregătirii pentru judecare și în timpul examinării cauzelor civile, de contencios administrativ și comerciale;
- lucrările de evidență și documentare procesuală în cadrul pregătirii pentru judecare și în timpul examinării cauzelor penale;
- perfectarea dosarelor după examinarea și transmiterea acestora în cancelarie;

- înregistrarea și evidența cererilor de apel și a recursurilor împotriva sentințelor, hotărârilor și a încheierilor;
- trimiterea cauzelor spre examinare în instanța de apel/recurs;
- trimiterea spre executare a sentințelor, hotărârilor, încheierilor emise în prima instanță;
- evidența corpurilor delict, obiectelor și a altor bunuri în instanțele de judecată și procedura de predare a acestora;
- accesul public la dosare și alte documente judecătorești și ordinea de eliberare a acestora;
- transmiterea dosarelor în arhivă;
- asigurarea integrității dosarelor.

Audientul-stagiar se va familiariza cu organizarea lucrărilor automatizate și manuale de evidență și documentare procesuală în subdiviziunile respective – direcție/secție/serviciu.

La propunerea conducătorului de practică, împreună cu colaboratorii respectivi sau sub egida acestora, audientul-stagiar va asista/participa la realizarea lucrărilor de evidență și documentare procesuală realizate în mod manual de către colaboratorii direcției/secției/serviciului evidență și documentare procesuală, asistenți judiciari, grefieri, angajați ai arhivei, precum și de colaboratorii altor servicii.

De asemenea, audientul-stagiar va asista/participa și la alte activități care, în opinia conducătorului de practică, țin nemijlocit de dezvoltarea/formarea abilităților profesionale privind activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria.

Activitatea de înfăptuire a justiției

Judecarea cauzelor în materie civilă (11 săptămâni)

Audientul-stagiar, sub conducerea judecătorului-conducător de practică:

- va studia cererile de chemare în judecată, repartizate în mod aleatoriu judecătorului;
- va perfectă proiecte de încheieri privind restituirea cererii de chemare în judecată, încheieri de a nu da curs cererii, privind intentarea procesului, privind scutirea de la taxa de stat, amânarea și eşalonarea plății taxei de stat, etc.;
- va analiza cuprinsul și modul de soluționare a cererii de asigurare a acțiunii;
- va îndeplini, împreună cu judecătorul, acte ce țin de pregătirea cauzei pentru dezbaterile judiciare, va asista la îndeplinirea delegațiilor judecătorești ș.a.;
- va studia dosarele numite pentru ședințele judiciare, va determina legea care urmează a fi aplicată și va determina raporturile juridice dintre părți, va constata circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzelor civile;
- va pregăti proiecte de încheieri emise la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, printre care: de conexare sau separare a pretențiilor, atragere în proces a unei părți, strămutare a cauzei, ridicare a conflictului de competență, aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, dispunere/ordonare și efectuare a expertizelor, aplicare a amenzilor judiciare, suspendare a procesului, încetare a procesului, scoatere de pe rol a cererii/acțiunii, etc., inadmisibilitate a acțiunii, atragere a terțului în proces, etc.;
- va asista la ședințele de judecare în fond a cauzelor civile, însușind procedura de judecare a cauzelor de diferite categorii, ce rezultă din raporturi juridice civile, de muncă, familiale, funciare, proprietăți intelectuale, protecției mediului, contencios administrativ, în procedură specială și în ordonanță;
- va însuși procedura deliberării și adoptării hotărârii, va perfectă proiecte de hotărâri privind admiterea sau respingerea cererii, acțiunii;
- va asista la examinarea cererilor de revizuire în cauzele civile, pregătind proiecte de admitere sau respingere a acestora;
- va asista la examinarea contestațiilor împotriva actelor executorilor judecătorești, după caz.

Judecarea cauzelor în materie penală (10 săptămâni)

Audientul-stagiar:

- va însuși activitatea procesuală de examinare a cauzelor penale;

- va căpăta cunoștințe practice privind condițiile generale ale judecării cauzei, punerea pe rol a cauzei penale și limitele judecării cauzei în prima instanță;
- va studia dosarele repartizate, în mod aleatoriu, judecătorului;
- va pregăti, sub conducerea judecătorului-conducător de practică, proiecte de încheieri adoptate în faza punerii pe rol a cauzei penale – încheieri privind soluționarea cererilor de recuzare, de trimitere a cauzei în instanța de judecată competentă, privind conexarea sau disjungerea cauzelor penale, de efectuare a procedurii de mediere ori împăcare a părților, încheieri de suspendare/reluare a examinării cauzei, privind rezolvarea chestiunii cu privire la măsura preventivă, încheieri de numire a cauzei spre judecare ș.a., precum și încheieri adoptate în cadrul judecării cauzei în prima instanță;
- va asista la ședințele de judecată, însușind procedura de audiere a inculpatului, a părții vătămate, martorilor, inclusiv particularitățile audierii minorilor, de examinare a corpurilor delictive, de cercetare a documentelor și a proceselor-verbale ale acțiunilor procesuale, de dispunere de către instanță a efectuării expertizei, de audiere a expertului în ședința de judecată, precum și alte acțiuni procesuale la judecarea cauzei;
- va asista la faza dezbaterilor judiciare și a ultimului cuvânt al inculpatului;
- va însuși procedeele de analiză și de apreciere a probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și a veridicității;
- va întocmi, sub egida judecătorului-conducător de practică, proiecte de sentințe în cazul judecării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, de condamnare cu stabilirea pedepsei, de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de pedeapsă penală, de condamnare fără stabilirea pedepsei, de achitare, de încetare a procesului penal;
- va însuși, după caz, particularitățile de judecare a cauzelor penale după procedurile speciale, și anume: procedura în cauzele privind minorii, procedura aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical, procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției, procedura de judecare a unor infracțiuni flagrante, judecarea cauzelor privind infracțiunile săvârșite de persoanele juridice;
- va însuși, după caz, particularitățile de judecare a cauzelor penale privind infracțiunile de corupție săvârșite de persoane cu funcție de răspundere, de persoane care gestionează organizațiile comerciale, obștești și alte organizații nestatale, inclusiv particularitățile ce se referă la confiscarea bunurilor, privind violența în familie, precum și a altor cauze penale aflate în procedura de examinare a conducătorului de practică, măsurile asiguratorii pentru repararea prejudiciilor și garantarea executării pedepsei cu amenda;

Conducătorul stagiului de practică va organiza și coordona activitatea audientului-stagiar astfel încât să se asigure studierea dosarelor, participarea la ședințele de judecată pe categoriile de cauze civile, penale și contravenționale. Totodată, conducătorul stagiului de practică va verifica legalitatea și temeinicia soluțiilor propuse și a actelor întocmite de audientul-stagiar pe cauzele respective.

Instrumente internaționale recomandate:

1. Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la 04.11.1950, la Roma;
2. Convenția Europeană cu privire la extrădare, adoptată la 13.12.1957, la Paris;
3. Convenția Europeană privind asistența juridică în materie penală, adoptată la 20.04.1959, la Strasbourg;
4. Convenția CSI privind asistența juridică și raporturile de drept în procesele civile, familiale și penale, adoptată la 22.01.1993, la Minsk;
5. Convenția ONU privind drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 20.11.1989, în vigoare pentru R.M. din 25.02.1993;
6. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, adoptată de Consiliul Europei, la Istanbul, în vigoare pentru RM din 14.10.2021;

7. Tratatul între România și Republica Moldova privind asistența juridică în materie civilă și penală, semnat la Chișinău pe 06.07.1996, în vigoare din 20.03.1998.

Acte normative recomandate:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994;
2. Codul civil, adoptat prin Legea nr. 1107-XV din 06.06.2002;
3. Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225-XV din 30.05.2003;
4. Codul penal, adoptat prin Legea nr. 985-XV din 18.04.2002;
5. Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122-XV din 14.03.2003;
6. Codul contravențional, adoptat prin Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008;
7. Codul cu privire la locuințe nr. 75 din 30.04.2015;
8. Codul vamal, adoptat prin Legea nr. 1149 din 20.07.2000;
9. Codul funciar, adoptat prin Legea nr. 828-XII din 25.12.1991;
10. Codul familiei, adoptat prin Legea nr. 1316-XIV din 26.10.2000;
11. Codul Muncii, adoptat prin Legea nr. 154-XV din 28.03.2003;
12. Codul de executare, aprobat prin Legea nr. 443-XV din 24.12.2004;
13. Codul administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19.07.2018;
14. Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21.04.2011;
15. Legea cu privire la organizarea activității notarilor, aprobată prin Legea nr. 69 din 14.04.2016;
16. Legea privind procedura notarială, aprobată prin Legea nr. 246 din 15.11.2018.
17. Legea cu privire la arbitraj nr. 23-XVI din 22.02.2008;
18. Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24-XVI din 22.02.2008;
19. Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023;
20. Legea privind protecția consumatorului nr. 105-XV din 13.03.2003;
21. Legea cu privire la mediere nr. 137 din 03.07.2015;
22. Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat nr. 198 din 26.07.2007;
23. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371 din 01.12.2006;
24. Legea cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal nr. 105-XVI din 16.05.2008;
25. Legea privind organizarea judecătorească nr. 514 din 06.07.1995;
26. Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20.07.1995;
27. Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 64 din 30.03.2023;
28. Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947-XIII din 19.07.1996;
29. Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorului nr. 178 din 25.07.2014;
30. Legea privind Institutul Național al Justiției nr. 152 din 08.06.2006;
31. Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008;
32. Legea privind statutul și organizarea activității grefierilor din instanțele judecătorești nr. 59-XVI din 15.03.2007;
33. Legea privind Codul de conduită a funcționarului public nr. 25-XVI din 22.02.2008;
34. Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului, aprobat prin hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor din 11.09.2015;
35. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 503/17 din 03.06.2014 privind aprobarea Regulamentului cu privire la ordinea internă a instanțelor judecătorești;
36. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 338/13 din 12.04.2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată;
37. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 110/5 din 05.02.2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești;

38. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 111/5 din 05.02.2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora.

Literatură de specialitate recomandată:

1. Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I, Drepturi și Libertăți, Editura ALL BECK, Corneliu Bîrsan, București 2005,. nr. total de pagini 648, ISBN 973-655-663-8;
2. Ghervas M., Ciobanu V., Catană T., Ghid practic pentru profesioniști din domeniul justiției. Drepturile victimelor infracțiunilor la reabilitare și compensare – Chișinău 2022, 108 p.;
3. Popa E., Budeanu Gh., Corectitudine lingvistică în actele judecătorești – Tipografia Centrală, 2020, 107 p.;
4. Poalelungi M., Sârcu-Scobioală D., Dorul O., Nica A., Rotari O., Indice tabelar. Hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului versus Republica Moldova, 13 decembrie 2001 – 31 decembrie 2018 – Tipografia Centrală 2019, 600 p.;
5. Ghervas M., Gornea M., Maxim I., Pisarenco O., Implementarea legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie – Bons Offices 2018, 144 p.;
6. Ciobanu A., Adeola C., Țurcan A., Ghidul justițiarului în domeniul sănătății mentale – Cartea juridică, 48 p.;
7. Poalelungi M., Grimalschi L., Splavnic S., Sârcu D., Nica A., Dorul O., Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu asupra hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului versus Republica Moldova. Concluzii și recomandări – Tipografia Centrală 2017, 576 p.;
8. Popa E., Pitic M., Rusu R., Silvestri M., Hendow M., Bilger V., Andersson Pucher J., Pochova J., Hincu D., Cuzuioc-Weiss B., Barba I., Drepturile migranților. Un manual pentru Republica Moldova - AQA Event & Project Management, Chișinău 2015, 286 p.;
9. Palamarcuic Vl., Bani și obligațiile pecuniare în dreptul civil – Bestseller, Chișinău-București 2021, 252 p.;
10. Pătulea V. Proces echitabil: jurisprudența comentată a Curții Europene a Drepturilor Omului, Institutul român pentru drepturile omului, București 2007, 189 p.;
11. Dolea Ig. Codul de procedură penală a Republicii Moldova (Comentariu aplicativ). Chișinău: Cartea Juridică, 2016, 1172 p.;
12. Theodoru Gr., Chiș I.-P. Tratat de Drept procesual penal. Ediția a 4-a. București: Hamangiu, 2020, p. 1171;
13. Osoianu T., Ostavciuc D., Urmărirea penală, Chișinău 2021, Ed. Cartea Militară, 494 p.;
14. Osoianu T., Ostavciuc D., Controlul judiciar al urmăririi penale, Chișinău 2022, Ed. Cartea Militară, 199 p.
15. Osoianu Tudor. Ostavciuc Dinu. Respectarea drepturilor omului în cadrul urmăririi penale – normativul procesual penal național, standardele europene și internaționale. Chișinău. 2025. 467 p.
16. Administrarea și aprecierea probelor în procesul penal, aut. Anca Ioana Negru, Editura Universul Juridic, 2022. ISBN 978-606-39-0827-9;
17. Fazele procesului penal român, autor Mihai Olaru, Revista Acta Universitatis-ISSN 2285-0171, 2014, Vol. III;
18. Drept procesual penal, Note de curs, aut. Elisabeta Boțian, Editura BURG, Sibiu 2016;
19. Tanoviceanu I. *Tratat de drept și procedură penală*. Edițiunea a II-a, Vol. V. București: Curierul judiciar, 1927. 851 p.
20. Volonciu, N. *Tratat de procedură penală. Partea generală*. Vol. I. București: Paideia, 1996, 510 p, ISBN 973-9131-38-7.
21. Ceachir A. *Admisibilitatea probelor prezentate de apărător în procesul penal: Teză de*

Jurisprudența CtEDO:

1. Hot. *Budescu v. Republica Moldova* (nr. 79632/13) din 16 ianuarie 2025 Cauza se referă la casarea unei hotărâri judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului prin admiterea unui recurs pretins prescrist, contrar principiului securității juridice. <https://www.agentguvernamental.md/comunicate-de-presa/budescu-v-republica-moldova/>
2. Hot. CtEDO *Rimschii și alții c. Moldovei* din 12.11.2024, disponibilă: <https://www.agentguvernamental.md/wp-content/uploads/2025/02/Rimschi-si-altii-v.-MDA-hotarare-RO.pdf>; Cererile se referă la presupusul caracter inechitabil al procesului penal în privința reclamanților, și anume la pretinsa provocare din partea autorităților la săvârșirea unei infracțiuni pe care, în alte circumstanțe, nu ar fi comis-o, precum și la eșecul autorităților naționale de a-și motiva corespunzător deciziile referitoare la condamnarea reclamanților.
3. Hot. CtEDO *Cosovan c. Moldovei* din 08.10.2024, disponibilă: <https://www.agentguvernamental.md/wp-content/uploads/2025/01/hotararea-Cosovan-nr.-2-traducere-RO.pdf>; Obligații pozitive • Tratament degradant • Tratament medical necorespunzător acordat reclamantului care suferea de o maladie gravă în fază terminală • Prolungirea termenului de arest, în pofida stării grave de sănătate • Diferențierea nejustificată între detenția unei persoane condamnate și arestul preventiv al unei persoane, atunci când suferința cauzată de detenție este incompatibilă cu starea sănătății persoanei respective. Art. 5 § 3 • Caracterul rezonabil al arestului preventiv • Eșecul instanțelor naționale de a oferi motive suficiente care să justifice prelungirea arestului preventiv al reclamantului. • Divizarea artificială a urmăririi penale în cauze separate pentru a obține avantaje procedurale inechitabile sau pentru a evita dispoziții legale imperative, incompatibile cu Art. 5.
4. Hot. CtEDO *Tristan c. Moldovei* din 04.10.2023, disponibilă: <https://www.agentguvernamental.md/wp-content/uploads/2023/12/Hotarirea-Tristan-v.-Republica-Moldova-traducere-RO.pdf>; Condamnarea reclamantei în baza unei prevederi penale intrate în vigoare după data evenimentelor, care a modificat formulările referitoare la subiectul infracțiunii. Spre deosebire de legiuitor, judecătorii naționali, fără vreo justificare, nu au făcut distincție între cele două noțiuni, ceea ce este considerat a fi o interpretare care nu respectă formularea prevederilor respective • Interpretare care a adus mai multă incertitudine • Jurisprudența ulterioară cauzei reclamantei este, de asemenea, o sursă de incertitudine • Concluziile instanțelor naționale nu sunt previzibile în mod rezonabil
5. Hot. CtEDO *Negru c. Moldovei* din 27.09.2023, disponibilă: <https://www.agentguvernamental.md/wp-content/uploads/2023/11/Negru-v.-MDA-hotarare-RO.pdf>; Viața privată • Decizia procurorului de a include reclamanta în lista persoanelor căutate și de a publica informația, însoțită de fotografia ei, la sediul unui inspectorat de poliție • Lipsa garanțiilor împotriva ingerinței arbitrare • Nicio posibilitate de examinare și control independent și semnificativ • Procuror cu discreție practic nelimitată • Decizia nu a fost „prevăzută de lege.
6. Hot. CtEDO *Mașae v. Moldovei* din 04.04.2023, disponibilă: <https://www.agentguvernamental.md/wp-content/uploads/2023/07/hotararea-Ma%C8%99aev-v.-MDA-RO.pdf>; Privarea de libertate în lipsa unei bănuieli rezonabile.
7. Cauza *Felix Guțu v. Republica Moldova*, hotărârea din 20.10.2020; Prezumția de nevinovăție • Încetarea urmăririi penale prin amnistiere și concediere pentru sustrageri ilegale în baza probelor colectate în cadrul procesului penal • Proces penal încheiat până la examinarea pe fond • Cerere de amnistiere care nu are valoare de recunoaștere a vinovăției în dreptul intern • Absența recunoașterii conștiente și clarificate a dreptului la prezumția

- de nevinovăție și a dreptului de a nu contribui la propria incriminare • Concediere cu valoare de declarație civilă fără echivoc de vinovăție.
8. *Furdul v. Republica Moldova*. Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Imposibilitatea de a intra în posesia bunului sau a unei despăgubiri echivalente acestuia, în pofida existenței unei hotărâri judecătorești favorabile. Încălcare.
 9. *Tasoncom SRL v. RM*. Art 6 § 1 și 1 Prot. nr. 1 CEDO. Respingerea cererii de revizuire și menținerea unei decizii de impunere a sancțiunii fiscale a privat societatea de cel puțin o parte din efectele achitării sale în procesul penal. Încălcare.
 10. *Cauza Boicenco v. Republica Moldova*, hotărârea din 11.07.2006; <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-112613%22%7D> brutalitatea gravă din partea poliției și că autoritățile nu au efectuat o investigație adecvată a incidentului, încălcând astfel articolul 3 al Convenției. De asemenea, el s-a plâns de lipsa îngrijirilor medicale corespunzătoare pe parcursul detenției sale și de încălcarea dreptului său la libertate garantat de articolul 5 al Convenției.
 11. *Cauza Kamasinski v. Austria*, hotărârea din 19.12.1989;
 12. *Cauza Nikitin v. Rusia*, hotărârea din 20.07.2004;
 13. *Cauza Brandstetter v. Austria*, hotărârea din 29.08.1991;
 14. *Cauza Pelissier și Sassi v. Franța*, hotărârea din 25.03.1999;
 15. *Cauza Dragotoniș și Militaru-Pidhorni v. România*, hotărârea din 24.05.2007;
 16. *Cauza Van de Hurk v. Țările de Jos*, hotărârea din 19.04.1994;
 17. *Cauza Kuznetsov și alții v. Rusia*, hotărârea din 2007;
 18. Hotărârea Ghimp c. Moldovei pronunțată la 30 octombrie 2012 CtEDO (cererea nr. 32520/09);
 19. *Cauza Adrian Constantin v. România*, hotărârea din 12.04.2011;
 20. *Cauza Tilbiș și Viziteu contra României* 26 iunie 2018.
 21. Fișă tematică – Supraveghere în masa, Septembrie 2022;
 22. Fișă tematică – Arestarea de către poliție și asistența din partea unui avocat septembrie 2019;
 23. Fișă tematică – Limitarea folosirii restrângerii dreptului la libertate februarie 2021;
 24. Fișă tematică, Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori (principiul non bis in idem) iulie 2019;
 25. Fișă tematică – Violența în familie, iulie 2019;
 26. Ghid privind art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului Dreptul la un proces echitabil (latura penală);
 27. Ghid privind art. 7 din Convenția europeană a drepturilor omului Nicio pedeapsă fără lege: principiul că numai legea poate să definească o infracțiune și să prescrie o pedeapsă.
 28. Ghid privind art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului Dreptul la un proces echitabil (aspectul civil).
 29. Ghid privind art. 10 din Convenția europeană a drepturilor omului Libertatea de exprimare;
 30. Ghid privind art. 8 din Convenția europeană a drepturilor omului Dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței.
 31. Ghid privind art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului Protecția proprietății.

Jurisprudența Curții Constituționale:

1. Hotărârea nr. 5 din 16.04.2025 privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024 (întreruperea prescripției tragerii la răspundere penală) (sesizările nr. 71g/2024 și nr. 158g/2024);
2. Hotărârea nr. 22 din 19.12.2023 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 126 alin. (2) din Codul de procedură penală (garanțiile ridicării informației privind convorbirile telefonice);

3. Hotărârea nr. 3 din 24.01.2023 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 321 alin. (2) pct. 3) și alin. (4) din Codul de procedură penală (renunțarea inculpatului la dreptul de a fi prezent la ședința de judecată);
4. Hotărârea nr. 3 din 23.02.2016, privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor 3), 5), 8) și 9) ale articolului 186 Cod procedură penală;
5. Hotărârea nr. 17 din 19.05.2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 191 din Codul de procedură penală (liberarea provizorie sub control judiciar);
6. Hotărârea nr. 40 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 232 alin. (2) și 308 alin. (4) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova;
7. Hotărârea nr. 27 din 21.09.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 109 alin. (1) din Codul penal (limitarea împăcării în cauzele penale)
8. Hotărârea nr. 18 din 22.05.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală (intima convingere a judecătorului);
9. Hotărârea nr. 9 din 09.03.2017 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 364/1 din Codul de procedură penală (judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală);
10. Hotărârea nr. 12 din 28.03.2017 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 307 din Codul penal (răspunderea penală a judecătorilor);
11. Hotărârea nr. 31 din 29.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul penal și din Codul de procedură penală (accesul părții vătămate și al reprezentantului acesteia la materialele urmăririi penale);
12. Hotărârea nr. 32 din 29.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 445 și 461 din Codul contravențional (nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție);
13. Hotărârea nr. 21 din 01.10.2018 pentru controlul constituționalității articolului 458 alin. (3) pct. 4) din Codul de procedură penală (efectul retroactiv al hotărârilor Curții Constituționale în materie de drept penal procedural);
14. Hotărârea Nr. 15 din 28.05.2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 191 alin. (2) din Codul de procedură penală (liberarea provizorie sub control judiciar);
15. Hotărârea nr. 2 din 23.01.2020 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din articolul 6 pct. 111) din Codul de procedură penală (definiția noțiunii de „eroare gravă de fapt”);
16. Hotărârea nr. 31 din 23.09.2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 132/9 alin. (12) și alin. (15) din Codul de procedură penală (nimicirea informației interceptate și înregistrate);
17. Hotărârea nr. 19 din 03.11.2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 476 alin. (1) din codul contravențional (revizuirea unei decizii definitive de aplicare a sancțiunii contravenționale);
18. Decizia nr. 112 din 12.08.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 173g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 403 alin. (1), 404 alin. (1) și 415 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală (apelul declarat după expirarea termenului și cazurile de trimitere la rejudecare de către instanța de apel);
19. Decizia nr. 110 din 12.08.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 95g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și a articolului 210 din Codul de procedură penală (aplicarea sechestrului asupra bunurilor debitorului insolubil);
20. Decizia nr. 102 din 05.08.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 144g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 181³ din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 100 din 13 iunie 2025 (claritatea sintagmei „surse interzise de lege”);
21. Decizia nr. 95 din 28.07.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 63g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 285 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură penală și a articolului 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de

- reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (lipsa dreptului la repararea prejudiciului în cazul încetării urmăririi penale);
22. Decizia nr. 92 din 28.07.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 32g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 207¹ pct. 1) și 6) din Codul de procedură penală (cazuri speciale de valorificare anticipată a bunurilor sechestrate);
 23. Decizia nr. 84 din 17.07.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 60g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 364¹ alin. (10) din Codul de procedură penală (recursul împotriva sentinței pronunțate la judecarea cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală [2]);
 24. Decizia nr. 83 din 17.07.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 209g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a textului „încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare” din articolul 23 alin. (3) din Codul de procedură penală și a textului „nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)” din articolul 285 alin. (2) din același Cod, precum și a prevederilor articolului 6 lit. b) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (dreptul la repararea prejudiciului [2]);
 25. Decizia nr. 68 din 24.06.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 124g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 303 alin. (1) din Codul penal (imprevizibilitatea textului „amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor”);
 26. Decizia nr. 67 din 12.06.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 98g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 157 alin. (1) din Codul de procedură penală (mijloacele materiale de probă);
 27. Decizia nr. 65 din 12.06.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 258g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 329 alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024 (noțiunea de persoană publică);
 28. Decizia nr. 62 din 05.06.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 328g/2024 privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 34 alin. (5) din Codul de procedură penală (recuzarea judecătorului în mod repetat);
 29. Decizia nr. 60 din 05.06.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 210g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 22 alin. (2) și 287 alin. (2) din Codul de procedură penală (reluarea urmăririi penale de către judecătorul de instrucție);
 30. Decizia nr. 56 din 29.05.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 244g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 471 alin. (2) teza a IV-a din Codul de procedură penală (judecarea cauzei într-un termen rezonabil);
 31. Decizia nr. 53 din 29.05.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 204g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 328 alin. (2) din Codul de procedură penală (renunțarea la examinarea probelor la etapa judecării cauzei);
 32. Decizia nr. 52 din 29.05.2025 de inadmisibilitate a sesizării nr. 191g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 364¹ și 366 din Codul de procedură penală (judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și explicarea învinuirii de către procuror);
 33. Decizia de inadmisibilitate nr. 16 din 15 februarie 2022, privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 342, 346, 350, 352 și 437 din Codul de procedură penală;
 34. Decizia de inadmisibilitate nr. 54 din 13 aprilie 2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 279¹ alin. (2) din Codul de procedură penală (*disjungerea cauzelor penale*), pct. 32;
 35. Decizia de inadmisibilitate nr. 14 din 2 februarie 2021, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 351 alin. (6) din Codul de procedură penală
 36. Decizia Curții Supreme de Justiție, nr. 1ra-61/20 din data de 19.05.2020.
http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=16170.

37. Decizia de inadmisibilitate a Curții Constituționale nr. 9 din 27 ianuarie 2020, par. 19, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 347 alin. (3) din Codul de procedură penală.
38. Decizia Curții Constituționale nr. 91 din 19 septembrie 2019, de inadmisibilitate a sesizării nr. 132g/2019, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 297 din Codul de procedură penală.
39. Decizia de inadmisibilitate a Curții Constituționale nr. 38 din 14 martie 2019, par. 22, privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 342 alin. (2), 346 și 352 alin. (3) din Codul de procedură penală (invocarea nulității probelor la ședința preliminară);
40. Decizia Curții Constituționale nr. 109 din 07.11.2017, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 243 alineatul (1) literele a) și c) din Codul penal;
41. Decizia Curții Constituționale nr. 47 din 22.05.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 56g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 94 alin. (1) din Codul de procedură penală, pct. 51-53.
42. Decizia Curții Constituționale nr. 78/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 90 și 95 din Codul de procedură penală.
43. Decizia de inadmisibilitate nr. 120 din 15 decembrie 2017, privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 95 alineatul (2) din Codul de procedură penală, privind admisibilitatea probelor.
44. Decizia Curții Constituționale nr. 105 din 05.09.2024, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 297 alin. (4) din Codul de procedură penală (declinarea competenței de către judecătorul de instrucție), pct. 30-31.

Jurisprudența CSJ

1. Hotărâre Plenului CSJ, cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale, Nr. 7 din 04 iulie 2005, pct. 1.;
2. Decizia în dosarul Nr. 1ra-1611/2022 din 19.02.2025, privind condițiile pentru încetarea procesului penal, deoarece a intervenit decesul inculpatului;
3. Decizie din 19 februarie 2025, în dosarul 1ra-303/2024 aspecte reflectate „Condițiile pentru încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție și pe alte motive de nereabilitare”, https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=25706
4. Decizia CSJ, Dosar nr. 1ra-122/2021 din 09 februarie 2021, pag. 14, 25, 27;
5. Decizia din 05 martie 2025, în dosarul 1ra-195/2024, aspecte reflectate „instanța de apel a comis o eroare gravă la admiterea în principiu a acțiunii civile și nu a examinat pretenția privind compensarea cheltuielilor de judecată efectuate de partea vătămată”; https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=25749 ;
6. Decizia din 18 martie 2025, în dosarul 1r-arest-2/2025, aspecte reflectate „aplicare a arestării preventive este admis parțial deoarece, prin demers s-a solicitat aplicarea măsurii preventive - obligarea de a nu părăsi țara, a aplicat măsura preventivă - arestul preventiv”; https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=25787;
7. Fișier tematic decembrie 2023: Cu privire la „Compensarea cheltuielilor suportate, în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală din contul inculpatului”;
8. Încheierea CSJ din 18.12.2024, cu privire la inadmisibilitatea recursului, nr. 1ra-1085/2024, pct.34;
9. Decizia Curții Supreme de Justiție, nr. 1ra-61/20 din 19.05.2020 http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=16170;
10. Aviz Consultativ al CSJ ”prin care se stabilește că ” respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției nu constituie un impediment pentru examinarea ulterioară a cauzei de același judecător în procedură generală sau simplificată;
11. FIȘĂ TEMATICĂ Dreptul penal Provocarea la comiterea infracțiunii 8 mai 2025 Document elaborat de Direcția Generalizare a Practicii Judiciare, Sistematizare și Evidență a Legislației, Secția generalizare a practicii judiciare penale;

12. FIȘĂ TEMATICĂ, Compensarea cheltuielilor suportate, în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, din contul inculpatului;
13. FIȘĂ TEMATICĂ Procedura penală Termenul de prescripție de tragere la răspundere penală (art. 60 CP) actualizat la 24 martie 2025;
14. FIȘĂ TEMATICĂ Procedura penală Acțiunea civilă în procesul penal 30 iunie 2025;
15. Încheierea CSJ din 22 mai 2025, privind respingerea solicitării de emitere a avizului consultativ, cu privire la stabilirea limitelor pedepsei sub formă de închisoare în cazul infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. 2 Cod penal;
16. AVIZ CONSULTATIV din 25 martie 2025, prin care sa statuat că, respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției nu constituie un impediment pentru examinarea ulterioară a cauzei penale de către același judecător, în procedură generală sau în procedură simplificată.
17. Decizie din 23 iulie 2025 (Dosarul nr. 1ra-1692/2023 Nr. PIGD 1-19032253-01-1ra-14092023. Recurs depus înainte de 01 septembrie 2023; Provocare la săvârșirea infracțiuni; Recursul admis, deoarece autoritățile nu au înlăturat dubiile cu privire la provocare; Efectul constatării provocării la săvârșirea infracțiunii; Efectul ordonanței procurorului de respingere a plângerii apărării privind provocarea.
18. Decizie din 17 iulie 2025 în Dosarul nr. 1ra-544/2023, Recurs depus de avocat până la 01 septembrie 2023; Argumentul neîntemeiat cu privire la provocarea la comiterea infracțiunii; Recurs admis în partea confiscării rezultatului infracțiunii, deoarece banii preținși au fost restituiți părții vătămate până la pronunțarea sentinței.
19. *Decizia nr. 4-1ril-3/2021 din 03.02.2022 cu privire la recunoașterea persoanelor ce fac parte din personalul de conducere, personalul didactic, personalul științific și personalul științifico-didactic din cadrul tuturor tipurilor de instituții de învățământ ca subiecți speciali – persoane care acționează cu titlu oficial – ai componentelor de infracțiune, atât tortura cât și tratamente inumane sau degradante prevăzute de art. 166¹ din Codul penal;*
20. *Decizia nr. 4-1ril-1/2021 din 09.12.2021 cu privire la recunoașterea în calitate de obiect material al infracțiunilor legate de circulația ilicită a drogurilor – a analogilor substanțelor stupefiante/psihotrope, certificate prin scrisorile eliberate de IMSP Dispensarul Republican de Narcologie și de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;*
21. *Decizia nr. 4-1ril-4/2021 din 18.11.2021 cu privire la interpretarea și aplicarea prevederilor art. 53¹ din Codul de procedură penală sub aspectul competenței funcționale ale adjunctului Procurorului General în calitate de procuror ierarhic superior față de procurorii din procuraturile teritoriale;*
22. *Decizia nr. 4-1ril-1/2020 din 17.12.2020 cu privire la calificarea acțiunilor de încălcare grosolană a ordinii publice, însoțite de violență soldată cu vătămarea medie ori gravă a integrității corporale sau a sănătății, sau cu omorul intenționat al persoanei, potrivit Codului penal;*
23. FIȘĂ TEMATICĂ Procedura de contencios administrativ Raporturi de muncă ale funcționarilor publici.
24. Procedura de contencios administrativ Uniformizarea practicii judiciare - contestarea actelor Autorității Naționale de Integritate privind controlul averii și al intereselor personale.
25. Fișă tematică Procedura de contencios administrativ Raporturi ce vizează autorizarea executării lucrărilor de construcție.
26. Fișă tematică Procedura contencioasă (comercială, civilă) Nulitatea actului juridic.
27. Fișă tematică Procedura contencioasă (comercială, civilă) Raporturi ce vizează repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.
28. Fișă tematică Procedura contencioasă (comercială, civilă) Uniformizarea practicii judiciare – repararea prejudiciului moral.
29. FIȘĂ TEMATICĂ Procedura contencioasă (comercială, civilă) Repartizarea/compensarea cheltuielilor de judecată.

Legislația UE:

1. Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L0343>
2. Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0048>
3. Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0013>
4. Directiva 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0064>
5. Directiva (UE) 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L1919>
6. Directiva (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L0800>
7. Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (GDPR). Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679>
8. Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (reformare). Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02012R1215-20150226>
9. Regulamentul (UE) 2020/1783 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială (obținerea de probe) (reformare). Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02020R1783-20201202>
10. Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I). Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008R0593-20080724>
11. Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II). Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02007R0864-20090111>
12. Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului Text cu relevanță pentru SEE. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02011L0083-20220528>

13. Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:01993L0013-20220528>
14. Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”)Text cu relevanță pentru SEE. Link: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02005L0029-20220528>
15. Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului (Directiva privind practicile comerciale neloiale), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 149 din 11 iunie 2005, așa cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2019/2161 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019;

Audienții, în activitatea lor, inclusiv la perfectarea proiectelor de încheieri, hotărâri, sentințe, vor aplica actele internaționale în materia drepturilor omului și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, se vor conduce de prevederile Constituției Republicii Moldova, legislația și actele normative relevante, hotărârile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție, Fișele tematice și Avizele consultative privind practica aplicării legislației pe diferite categorii de dosare, Manualul judecătorului la examinarea pricinilor civile și penale, Modele de acte judecătorești, procedura civilă, Modele de acte procedurale penale, precum și alte surse relevante specifice activității de judecător.

IV. EVALUAREA STAGIULUI DE PRACTICĂ

Evaluarea stagiului de practică se realizează pe întreaga perioadă de desfășurare a acestuia, în conformitate cu etapele și obiectivele stabilite, precum și la finalizarea lor.

Evaluarea continuă pe durata practicii se efectuează de către conducătorul de practică. La evaluarea continuă a stagiului de practică se va ține cont de prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea stagiului de practică a audienților Institutului Național al Justiției care candidează la funcțiile de judecător și de procuror, aprobat prin Hotărârea Consiliului Institutului Național al Justiției nr. 2/2 din 2 martie 2017.

Evaluarea finală a stagiului de practică se va realiza prin susținerea examenului de absolvire (proba orală – evaluarea finală a stagiului de practică), în conformitate cu prevederile Regulamentului privind formarea inițială și absolvire a candidaților la funcții de judecător și de procuror, aprobat prin Hotărârea Consiliului Institutului Național al Justiției nr. 9/1 din 10 aprilie 2025.